

Niet-specialist kan ook duurzaam bouwen

Duurzaamheidsspecialisten spelen een belangrijke rol in het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Maar de grote slag zal moeten komen van 'gewone' bouwadviseurs, stelt ir. Pim Peters. Hoe belangrijk nieuwe technieken en demonstratieprojecten ook zijn, uiteindelijk staat of valt duurzaamheid met de praktische toepassing van al die kennis in 'gewone' gebouwen.

Het begrip duurzaamheid is flink uitgehold; het begint aan betekenis te verliezen. Op zich is dat een ontwikkeling die alle 'hypes' doormaken. Wel is het belangrijk om nu de volgende stap te zetten. Want hoewel alles en iedereen tegenwoordig zégt duurzaam en groen te zijn, is dat nog lang niet het geval. In de media staan vooral de nieuwste, opvallendste en veelbelovendste technieken en demonstratieprojecten in de schijnwerpers. Maar die zijn niet representatief voor de bouwsector als geheel. Om duurzaamheid verder te brengen is het vooral zaak om de kennis die de afgelopen jaren is ontwikkeld, toe te passen in doorsneeprojecten.

Aan de bak

En daarvoor moeten vooral niet-duurzaamheidsspecialisten aan de bak. Oftewel al die architecten, installatieadviseurs, bouwfyfici, constructeurs en andere partijen die dagelijks gewone, doorsnee gebouwen ontwerpen en bouwen. Die vormen namelijk de bulk van wat er in Nederland wordt gebouwd en leggen dus ook het meeste gewicht in de schaal. Vooral samenwerking is essentieel. Dat

concludeerden vorige maand ook onderzoekers van de TU Delft. Zij onderzochten de totstandkoming van een van de duurzaamste gebouwen van Nederland, het nieuwe gemeentehuis van Leiderdorp. Ons bureau was daarvan constructeur en we onderschrijven de hoofdconclusie van het onderzoek volledig: juist ook niet-specialisten kunnen zeer duurzaam bouwen. In Leiderdorp was de score uiteindelijk zelfs hoger dan gevraagd, en dat tegen een zeer scherpe prijs. Uiteraard moeten duurzaamheidsspecialisten een grote rol blijven spelen. Om te beginnen stimuleren ze partijen, fungeren ze als aanjager; ze zijn tot in detail op de hoogte van alles wat mogelijk is en kennen de nieuwste ontwikkelingen. Zij kunnen los van de dagelijkse

Laat specialisten extreme oplossingen ontwikkelen

praktijk nieuwe concepten ontwikkelen, zij mogen, nee, moeten, daarin overdrijven. Dat is hun rol. Vervolgens is het aan de reguliere bouwadviseurs om al die kennis om te zetten in praktische, bouwbare oplossingen. Maar adviseurs moeten ook hun eigen vak 'verduurzamen'. Juist in het veranderen van het traditionele vakinhoudelijke ontwerpproces is veel winst te boeken. Duurzaam construeren is een goed voorbeeld. Voor een slimme constructie is al snel tientallen procenten minder beton of staal nodig en dús is zo'n constructie duurzamer. Dat soort oplossingen kan alleen door

vakspecialisten zelf worden ontwikkeld. Iedere adviseur voor zich heeft de taak om dat te doen. Duurzaamheid moet een vast, onlosmakelijk onderdeel van ieders werk zijn. Iedere keer weer moet je erover nadenken: hoe kunnen we de milieu-impact van een gebouw zo klein mogelijk houden? Moeten we überhaupt wel bouwen, kunnen we niet beter hergebruiken? Precies die laatste vraag bracht ons tot de keuze voor een oude machinefabriek op loopafstand van het station als nieuw, eigen kantoor, in plaats van een standaardkantoor op een bedrijventerrein aan de rand van de stad.

Paradoxaal

Het is natuurlijk paradoxaal dat besparing op materiaalgebruik en hergebruik van bestaande gebouwen geen of relatief weinig punten scoren op de bekende duurzaamheidslabels. Een hoge score krijg je vooral met installaties en voorzieningen, zoals bio-wkk's, zonnecellen en helofytenfilters. Begrijp me niet verkeerd, ook dat spoor moet verder worden ontwikkeld. Laat de specialisten daarbij vooral tot het gaatje gaan, laat ze extreme en soms zelfs onpraktische oplossingen ontwikkelen, laat ze de grenzen verleggen. Aan ons niet-specialisten de taak om die kennis in de dagelijkse praktijk te integreren en zo heel duurzame oplossingen te ontwikkelen. Niet alleen voor die paar projecten in de schijnwerpers, maar juist voor de overige 99 procent.

Ir. Pim Peters

Constructief ontwerper en directeur-eigenaar van Imd Raadgevende Ingenieurs